

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

DE BEHANDELING VAN ENURESIS NOCTURNA BIJ KINDEREN.

Op bladzijde 223 in het nummer van 8 Januari 1938 van dit *Tijdschrift* wordt door collega s. KOSTER een lans gebroken voor de toepassing van hypnose bij kinderen, lijdend aan bedwateren, naar aanleiding van de voortreffelijke therapieles, welke door prof. VAN LOOKEREN CAMPAGNE over dit onderwerp is geschreven. Het komt mij voor, dat collega KOSTER over het doel heenschiet, indien hij zou meenen, dat de hypnose een soort panacee is in ons therapeutische arsenaal. Elke overschatting van de waarde eener behandeling leidt nu eenmaal of tot teleurstellingen of tot verlies van objectiviteit. Dat collega KOSTER blijkbaar de meening is toegedaan, dat er in Nederland bijna geen artsen zijn, die de hypnose (kunnen) toepassen, zal wel op een vergissing berusten, evenals zijn verzuchting, dat binnen afzienbaren tijd deze vorm van therapie aan onze universiteiten onderwezen moge worden. In beide opzichten kan ik hem geruststellen.

Oegstgeest, 12 Januari 1938.

E. A. D. E. CARP.

IS DE REACTIE VAN PIRQUET ONGEVAARLIJK?

Wanneer STÄRCKE bij informatie naar de mogelijke schadelijke gevolgen van de reactie van VON PIRQUET verneemt, dat er niets van nadeel is gebleken, dan zou men dit alleen dan een dooddouner en een gratis bewering kunnen noemen, wanneer die inlichtingen afkomstig waren van personen, die deze reactie slechts enkele malen hadden toegepast en bovendien hun uitkomsten niet of onvoldoende hadden gecontroleerd. Maar er zijn in Nederland stellig velen, die de reactie duizenden malen hebben toegepast; die zorgvuldig de uitkomsten hebben nagegaan, en die van deze waarneming aantekening hebben gehouden. Wie, gelijk ik, gedurende tientallen van jaren bij duizenden patiënten de reactie heeft zien toepassen zonder eenig nadeel te hebben waargenomen, mag STÄRCKE wel verzoeken, te openbaren, welke ervaringen hem er toe hebben gebracht te vragen, of de reactie onschadelijk is. Hij bedoelt toch niet, dat het kwaad kan, als eens een zeer enkele maal een sterk positieve reactie met een lichte en in enkele dagen voorbijgaande verhooging van de temperatuur gepaard gaat? Op deze mogelijkheid had indertijd wijlen AUKE VAN BALEN te Arnhem mij opmerkzaam gemaakt: het heeft jaren geduurd, vóór ik het verschijnsel zelf voor het eerst waarnam; men ziet het éénmaal op 2000 of nog meer gevallen. Doch dit kan STÄRCKE toch niet bedoelen, maar wat dan wel? Er zijn over de uitkomsten der reactie bij menschen zooveel werkelijk betrouwbare inlichtingen te krijgen, dat het onderzoek van proefdieren, afgezien van de doelmatigheid, overbodig mag worden genoemd. Welke nadeelen van de reactie heeft STÄRCKE toch gezien?

's-Gravenhage, 17 Januari 1938.

B. H. VOS.

DE PAPIEREN-RECLAME-OOGST 1936/1937.

Totaal gewicht brochures 1936: 8650 G. (méér dan 8.5 KG.).

Totaal gewicht brochures 1937: 6420 G. (bijna 6.5 KG.).

verdeeld als volgt:

Nederland	1936	2440 G.	1937	1610 G.
Duitschland	„	3500 G.	„	2240 G.
Zwitserland	„	1010 G.	„	1120 G.
Frankrijk, Spanje	„	900 G.	„	450 G.
Engeland	„	600 G.	„	400 G.
Zweden, Denemarken, Noorwegen ...	„	—	„	300 G.
Oostenrijk, Hongarije	„	200 G.	„	300 G.